

ЖИТИЕ НА СВ. ПРЕПОДОБНИ ТЕОДОР СИКЕОТ

Преподобни Теодор се родил през шестия век в малоазийската област Галатия, с. Сикеа, от което е получил и името си Сикеот. При благочестивите му родители живеела и престарялата му баба по майка, и сестрата на майка му, Деспина. Баща му бил на военна служба в гвардията на император Юстиниан. Взаимна любов свързвала членовете на това семейство.

Раждането на детето доставило голяма радост на всички и допълнило щастието на семейството. На младенеца дали името Теодор, което значи Божи дар, понеже всички преценили раждането му като особена проява на Божията милост към тях.

Когато Теодор навършил шест години, родителите му искали да го обрекат да служи във войската. Майка му приготвила богато украсена дреха и златен пояс и се готвели да заминат за Цариград, за да го запишат в императорската гвардия. Но веднъж ѝ се явил св. великомъченик Георги и ѝ казал:

– Не се труди напразно, защото Небесният Цар иска сина ти.

Като се събудила, майката много плакала, защото разбрала тези думи в смисъл, че детето скоро ще умре. Поради това тя не изпълнила своето намерение да го обрече на военна служба. А момчето растяло и заяквало. На осемгодишна възраст Теодор започнал да посещава училище и учудвал другарите и учителите си със своето прилежание, добри успехи и примерно поведение. При детските игри бил сдържан, не произнасял неприлични думи, примирявал скаралите се.

ЖИТИЯ НА СВЕТИИТЕ

В дома на Теодоровото семейство живеел и един благочестив старец, на име Стефан. Той прекарвал живота си в пост и постоянно се молел. Малкият Теодор обикнал стареца, започнал често да дохожда и да беседва с него и се стараел да подражава на делата му. Понякога отказвал да обядва, следвайки постническия пример на стареца. През свободното от училище време отивал в църквата "Св. великомъченик Георги", която се намирала на един хълм близо до селото, и там се молел със Стефана. Майка му мислела, че Теодор употребява всичкото си време за подготовка на уроците си и се страхувала да не би това да повреди здравето му, защото го виждала, че започва да слабее. Затова помолила учителя му да го пуска по-рано от училище. Но Теодор и сега от училището отивал направо в църквата, а след това в определения час отново се връщал в училище с другите деца. След известно време Теодор започнал да ходи на молитва в храма и през нощта. Като се безпокояла за здравето му, майка му му забранила да излиза нощем от къщи. Понеже съветите на помогнали, тя започнала да го наказва, а най-после се видяла принудена да го привързва за кревата. Но отново ѝ се явил на сън св. Георги и ѝ казал да не отклонява сина си от Бога. Когато запитали Теодора, не се ли страхува да отива през нощта до църквата, където могат да го нападнат вълци или други зверове, той отговорил, че не ходи сам. За молитва го събуждал един светъл юноша, водел го за ръка и го предпазвал от всякаква опасност. Тогава всички разбрали, че св. великомъченик Георги пази момчето и вече не му пречели да отива нощем в храма.

Когато станал на дванадесет години, Теодор започнал още по-усърдно да се моли и по-прилежно да чете Священото Писание. Той имал малка сестра, Влата. Тя започнала да подражава на неговия чист и добродетелен живот. Двамата ходели на църква и усърдно се молели.

Недалеч от селото живеел един отшелник, на име Гликерий. Като чул за него, Теодор започнал често да го посещава, и двамата

ЖИТИЯ НА СВЕТИИТЕ

прекарвали дълго време в духовна беседа. Теодор открил на духовника желанието си да отиде в манастир. Гликерий му казал, че след време това му желание ще се изпълни, но сега той трябва да се върне и още известно време да поживее в семейството.

Когато бил на четиринадесет години, Теодор си изкопал една пещера на хълма близо до църквата “Св. великомъченик Георги” и се установил да живее там. Повече от времето си прекарвал в молитва било в храма, било в пещарата. Баба му Елпидия често го посещавала и му донасяла хляб и плодове, но тази храна той раздавал на бедните и на случайни пътници. Тези монашески подвизи Теодор преценил като недостатъчни. Той искал да подражава на св. Йоан Кръстител и на пророк Илия и като тях да живее в пустиня. Затова напуснал това място и отишъл в далечна планина, където хора рядко минавали. Там намерил една пещера, влязъл в нея и помолил един познат дякон да зазида входа, като остави само малък отвор, през който понякога да му подава малко хляб и вода. Той го заклел в името на Бога да не казва никому за това място. Цели две години прекарал Теодор в тази пещера и никой не научил къде се подвизава той. Като не получила дълго време известие за него, майка му помислила, че той или е умрял, или е убит, или пък е изяден от зверове. Тя дълго оплаквала своя син. Благочестивият дякон, като виждал мъката и дълго слушал риданията на майката, най-после ѝ казал, къде се намира нейният син. Теодор трябвало да отстъпи на молбите на роднините си и отново се върнал на предишното място.

Епископът на главния град в областта научил за благочестивия и свят живот на Теодор и го ръкоположил за свещеник. Теодор започнал с усърдие да изпълнява новите си задължения и благоговейно да принася безкръвната жертва. Тогава той бил на осемнадесет години. По това време той посетил Палестина и се поклонил на светите места. Като се върнал в родината си, той – както и по-рано – останал да живее при църквата “Св. великомъченик Георги”, предаден

ЖИТИЯ НА СВЕТИИТЕ

изцяло на молитва и благочестиви подвизи. Като се научили за неговия свят живот, мнозина започнали да идват при него. Той мъдро ги поучавал и със силата на молитвата изцелявал болестите им. Баба му Елпидия, леля му Деспина и малката Валта се поселили близо до него. Те подражавали на неговия свят живот, непрекъснато се молели и работели, а получените от работата пари раздавали на бедните.

След известно време Деспина се поминала. Влата отишла в девически манастир, но след няколко години и ту се преселила при Господа. Престарялата Елпидия поживяла още малко при своя внук и след това отишла в манастир, където продължила своите благочестиви подвизи. Преподобни Теодор изпращал при нея довежданите при него за изцеляване девизи, а тя ги учела да живеят добродетелен живот. Тя обърнала много жени от греховния им път и ги научила да вървят по пътя Господен.

Дълго време преподобни Теодор живял сам. След това дошли при него двама негови ученици, които той постригал в монашество. Под негово ръководство те се молели и се трудили, като помнели думите на Спасителя “Където са двама или трима събрани в Мое име, там съм Аз посред тях”.

Чрез трудни подвизи и много лишения преподобният изтощавал тялото си. Благочестивата му баба Елпидия се поминала, а скоро след нейното погребение съобщили на преподобния и за смъртта на майка му, като го викали да получи голямо наследство. Той се помолил за успокоение душата на майка си и отказал да получи оставеното от нея богатство.

Бог дал на преподобни Теодор чудотворна и целебна сила. Мнозина от изцерените пожелавали да живеят при него, за да слушат неговите поучения и да следват неговия живот. Така около него се събрали много подвижници и бил основан Сикеотският манастир. Преподобни Теодор написал устав и станал ръководител на братята. Църквата “Св. великомъченик Георги” станала вече тясна за многобройното

ЖИТИЯ НА СВЕТИИТЕ

манастирско братство. Затова те построили нова църква на името на Архистратиг Михаил. От многобройните ученици на преподобни Теодор мнозина по-късно се прославили със своя свят живот.

Слухът за подвизите и за чудесата, които извършил преподобни Теодор, се разнесъл надалеч. Той притежавал не само чудотворна сила, но имал и пророчески дар. Когато пълководецът Маврикий се връщал с войските си от Персийската война и минавал през Галатия, преподобни Теодор му предсказал, че скоро ще стане император. Предсказанието се сбъднало. Тогава младият император написал писмо на Теодор, в което молел да го благослови и да се моли за него. Същевременно му предложил да иска от него каквото пожелае. Преподобният не поискал нищо за себе си. Помолил го само да отпуска всяка година жито за бедните и странниците, които идвали в Сикеотския манастир.

Когато се поминал епископът в главния град на областта, анкрийският митрополит Павел ръкоположил преподобни Теодор на негово място. С тъга напуснал св. Теодор своя манастир и после често го посещавал, като съжалявал за предишния тих живот. След няколко години преподобният за втори път посетил Йерусалим, като не казвал никому, че е епископ, а пътувал като обикновен монах. Той осъждал себе си, че заради епископския сан оставил монашеския живот и затова решил да не се връща в родината си, а да остане в някой от Палестинските манастири. Отишъл в манастира "Св. Сава" и в определената му килия стоял в безмълвие от Рождество Христово до Пасха. Тогава насън му се явил св. великомъченик Георги и му забранил да напуска епархията си, на която бил необходим. Против желанието си преподобният се покорил и се върнал в своята епископия. Цели единадесет години управлявал той епархията си. В това време го посетил преподобни Антиох от гр. Синофрин, на границата на Византия откъм Индия, изпратен при византийския император Маврикий да моли, по-добре да се охранява градът им срещу варварите. Св. Антиох тогава бил на 100

ЖИТИЯ НА СВЕТИИТЕ

години; 60 години не вкусил вино и елей, а 30 години не ял нищо минаващо през огън – ни хляб, ни вариво, а само сурово. Той посъветвал св. Теодор да си даде оставката от епископията и да се прибере в манастира си, като продължи своето подвижничество там. След това той свикал клира и народа и помолил да изберат на негово място друг епископ, а него да освободят, за да се върне в Сикеотския манастир. Като не искали да се лишат от любимия си пастир, клирът и народът дълго време не искали да изпълнят неговата молба, но като виждали неговия стремеж към монашески живот, най-после склонили.

С радост се завърнал преподобни Теодор в своя манастир и отново се предал на предишните си подвизи и трудове. По-късно два пъти посетил Цариград. При второто посещение предсказал близката смърт на патриарха и бъдещите бедствия на Църквата и държавата.

Преподобни Теодор живял до дълбока старост. Преди да умре му се явил св. великомъченик Георги, връчил му жезъл и му заповядал да върви след него на далечен път. Това било указание за близката му смърт. Поминал се след Великден. Неговият ученик Елевсий написал житието му.

© Жития на светии. Синодално издателство, София, 1991 година, под редакцията на Партений, епископ Левкийски и архимандрит д-р Атанасий (Бончев).